PROJEKT 4

Kacper Kaciłowicz 248951

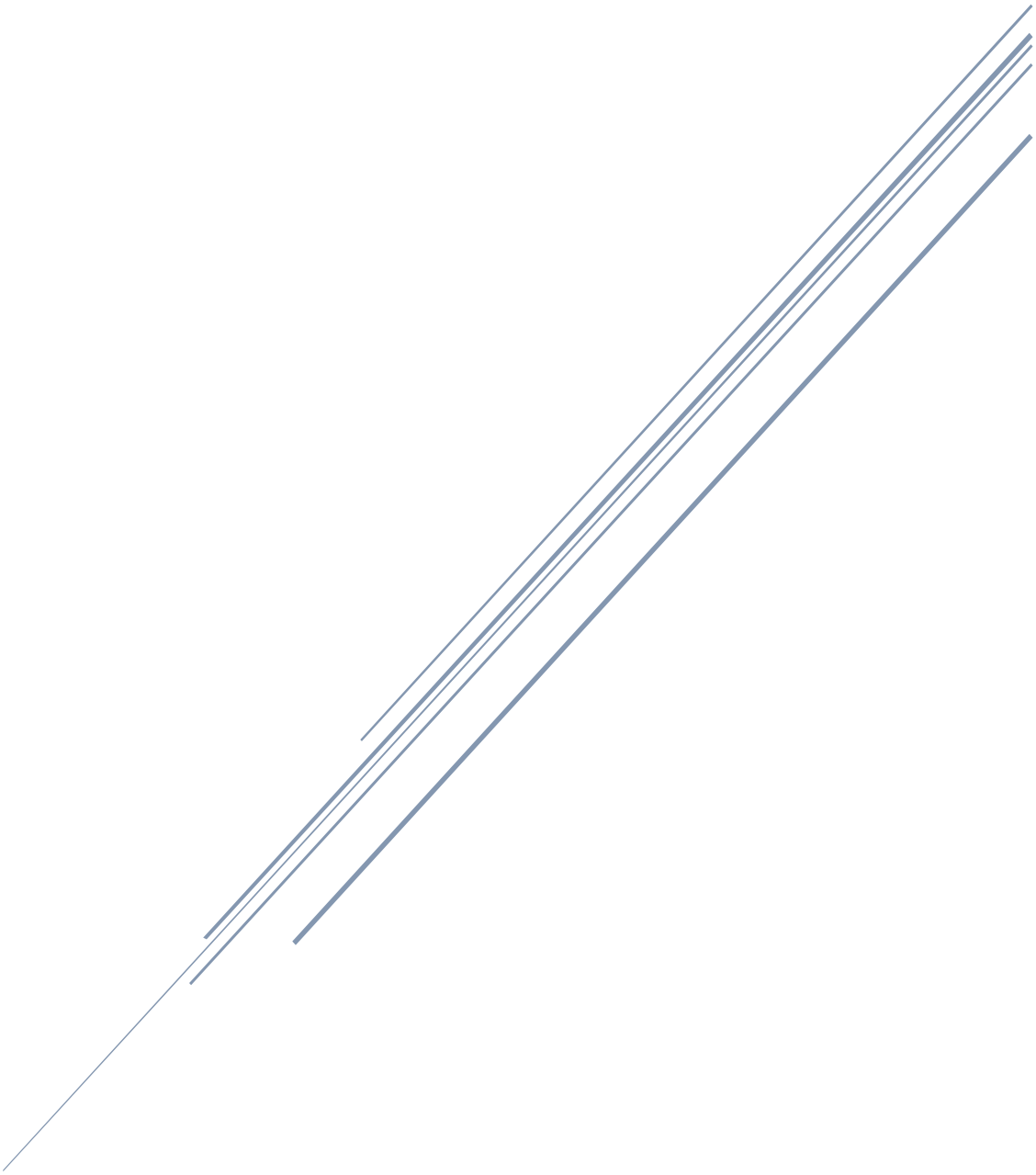

Mgr inż. Magda Skoczeń

Projektowanie algorytmów i metody sztucznej inteligencji

1. Wprowadzenie

Celem projektu było zaprogramowanie gry wykorzystującej metody sztucznej inteligencji. W tym przypadku zdecydowano się na realizację klasycznej gry „kółko i krzyżyk" rozszerzonej o możliwość wyboru wielkości planszy. Jednym z najbardziej powszechnych algorytmów stosowanych w grach jest algorytm MIniMax.

2. Zasady gry

- W grze bierze udział 2 graczy
- Każdy z graczy ma swój znak/tag, który zaznacza na planszy (kółko lub krzyżyk)
- Gra odbywa się na kwadratowej planszy o zadanych wymiarach
- Użytkownik przed rozpoczęciem gry ustala wielkość planszy
- Wygrywa ten gracz, który będzie miał ustawione sąsiadujące tyle znaków pod rząd ile wynosi rozmiar planszy, czyli np. na planszy 4×4 potrzeba 4 kółek z rzędu do wygranej danego gracza. Jako sąsiadujące rozumie się będące obok siebie w sposób pionowy, poziomy lub ukośny.

3. Opis wykorzystanych technik Sztucznej Inteligencji

MiniMax opiera się przede wszystkim na wyszukiwaniu metody minimalizującej jak największych (maksymalnych) strat. Polega on na tworzeniu drzewa rozwiązań oraz dokonywaniu przeszukiwań wewnątrz niego w celu podjęcia decyzji dzięki której uzyska najbardziej korzystny wynik. Żeby tego dokonać wydziela się dwóch graczy: Maximizer – gracz, który stara się uzyskać jak najwyższy wynik (wygrana gracza) oraz Minimizer – gracz, który stara się uzyskać jak najniższy wynik przeciwnika (porażka gracza, zatem wygrana przeciwnika). Zakłada się, że Maximizer oraz Minimizer dokonują wyboru po sobie, dzięki czemu w reprezentacji drzewa – gałęzie to są wybory graczy, a liście to są zyski/straty po wykonaniu ruchu. W efekcie SI jest w stanie zasymulować przebieg rozgrywki i znaleźć dla siebie najlepsze rozwiązanie.

Jeśli chodzi o implementację programistyczną w grach to do realizacji MiniMax stosuje się wywołania rekurencyjne, które w przypadku odnalezienia lepszej opcji zapisują jej wartość oraz np. w przypadku „kółko i krzyżyk" współrzędne ruchu jaki należy wykonać.
Najpierw wykonuje się sprawdzenie i przypisanie wyniku danej rozgrywki – czy dany ruch daje już zwycięstwo/porażkę lub czy jest możliwe wykonanie kolejnego ruchu. Następnie jeśli jest ruch Maximizera dokonuje się przeszukania wszystkich możliwych ruchów. Gdy ruch jest możliwy w zostaje on zastosowany, a następnie dokonuje się rekurencyjne wywołanie MiniMax tylko wtedy symulowany jest ruch Minimizera i dla niego kroki są takie same. W ten sposób dzieje się symulacja rozgrywki, ale funkcja zwraca informacje o jej przebiegu – czy dany ruch da wygraną, czy przegraną. Następnie zostaje zapisana wartość symulacji – danego przebiegu, a gdy zostanie znaleziona lepsza ścieżka to wartość zostaje zamieniona.

Usprawnienia wprowadzone w projekcie:

- **Algorytm Alfa-Beta –** Algorytm przeszukujący drzewa, który w trakcie swojego działania redukuje liczbę węzłów, które są konieczne do przeszukania. Jego działanie polega na wprowadzeniu dwóch zmiennych – alfa i beta, którym przypisywane są wartości danych decyzji. W efekcie w przypadku znalezienia lepszej opcji dla gracza w symulacji nie ma konieczności dokonywania dalszego przeszukiwania gałęzi i się ją „odcina", czyli nie przeszukuje jej oraz jej potomków. To usprawnienie pozwala zaoszczędzić czas przeszukiwania, gdyż nie ma konieczności przeszukiwania całego drzewa jak w przypadku klasycznego MiniMax.
- **Sprytniejsze SI –** trudno dobrać nazwę, gdyż nie jest to konkretnie nazwany i opisany algorytm. To usprawnienie SI polega na lepszym obliczaniu wyniku ruchu, ze względu na uwzględnieniu ilości ruchów. Wykorzystane są wzory $value = value - RecursionDepth$ dla Maximizera oraz $value = value + RecursionDepth$ dla Minimizera, gdzie RecursionDepth oznacza głębokość rekurencji, czyli tak naprawdę ilość ruchów do wykonania, a value to wartość ruchu, czyli efekt jaki przyniesie (wygrana/porażka). W efekcie to usprawnienie ma na celu doprowadzenie do jak najszybszej wygranej lub jak najpóźniejszej porażki.
- **Ustalenie maksymalnej głębokości rekurencji –** w przypadku większych rozmiarów plansz niż np. 3×3 zaczyna się pojawiać problem bardzo długiego podejmowania decyzji przez SI. Wynika on z bardzo wielu wywołań rekurencyjnych MiniMax – dużej głębokości rekurencji. W celu ograniczenia tego czasu zostało wprowadzone ograniczenie maksymalnej głębokości rekurencji, dzięki czemu nie zostaje wywołana rekurencja więcej razy, niż zadana. Niestety nie można nie wspomnieć o tym, że lepszy czas działania jest uzyskany kosztem sprytu SI. W przypadku mniejszych plansz jak 3×3 SI „atakuje" oraz dąży do zwycięstwa, a w przypadku większych plansz de facto jego głównym celem jest „obrona" i doprowadzenie do remisu. W przypadku tego projektu wartości głębokości rekurencji zostały ustalone na sztywno – wynoszą one 6 dla plansz o wielkości $\leq 4 \times 4$ oraz 4 dla plansz o wielkości $> 4 \times 4$.

4. Podsumowanie i wnioski

- Wielkość planszy ma wpływ na czas podejmowania decyzji przez SI – im większa plansza, tym dłużej funkcja się wykonuje
- SI działa poprawnie dla mniejszych plansz, dąży do zwycięstwa, natomiast dla większych początkowo wybiera dowolne wolne miejsca oraz jedynie jest w stanie doprowadzić do remisu
- Wprowadzone usprawnienia skróciły czas podejmowania decyzji przez SI

5. Bibliografia

1) http://wazniak.mimuw.edu.pl/index.php?title=Sztuczna_inteligencja/SI_Modu%C5%82_8_-_Gry_dwuosobowe
2) https://en.wikipedia.org/wiki/Alpha%E2%80%93beta_pruning
3) https://www.geeksforgeeks.org/minimax-algorithm-in-game-theory-set-2-evaluation-function/?ref=lbp
4) https://en.wikipedia.org/wiki/Minimax

5) https://www.youtube.com/watch?v=l-hh51ncgDI
6) https://www.geeksforgeeks.org/minimax-algorithm-in-game-theory-set-4-alpha-beta-pruning/